

Megjelenik reggeli és esti kiadásban, tehát mindennap a délutáni órákban.

Előfizetési díj:

Egész évre 10 ft, félévre 5 ft 50 kr., évnegyedre 3 ft, egy hónapra 1 ft. — Az esti kiadás külön költségeit a vidékre: Egész évre 1 ft 50 kr., fél-évre 80 kr., évnegyedre 50 kr., egy hónapra 20 kr.

Szerkesztői szállás: belső-tordanteza 122. sz. Kiadó-hivatal: A tanácsház mellett, az emelet hátsó részében.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI LAP.

Hirdetési díj: öt hasábos garmond sorért 1-ször 7 kr. 2-ször 6 kr. 3-ször 5 kr. s egyszeri beiktatás után 30 kr. bélyegdíj. — Hirdetések felvételnek: Helyben: a kiadó-hivatalban és Demjén László könyvkereskedésében. Pesten: Zeisler M. (király-utca 60. sz.) Bécsben: Haasenstein és Vogler-nél (Neuer-Markt 11. sz.) Oppelik Alajosnál (Wollzeile 22. sz.) Rudolf Mosse off. Zeitungs-Agent.

Nyitertéri cikkek:

sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez címzendők. — Előfizetések s hirdetési díjak a vidékről a szerkesztőséghez, helyben a kiadó-hivatalhoz küldendők be.

Lapunk n. t. olvasóihoz.

A „KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY” mint rendes napilap jelenik meg július 1-től. Előfizetési feltételek mindennapos postai szétküldéssel: félévre 6 frt, évnegyedre 3 frt o. é.

A magyar képvis.-ház elnökének visszapillantása az országgyűlés 2. ülészakájának eredményére

(a képviselőház máj. 17-ki ülésében.)

Somssich Pál elnök: Ezen második szaknak első ülése 1870. évi augusztus 4-én tartott, s az erre következő napokon a képviselőház megválasztván alelnökeit és jegyzőit, megalakult; ezután üléseit bizonytalan időre elnapolván, ugyanazon év október 22-én gyűlt ismét össze. Azóta a mai napig 117 ülés tartott. Ezen időszakban az igazolt képviselők legnagyobb száma volt 434, mely szám a történt lemondások és halálozások által időnként változott. Ugyanis a lemondott képviselők száma 17, az elhunytaké 6, újból választott 23, kik közül egynek választása — kérvény adatán be ellene — bírálat alá vétetett és igazolatlant.

A halál által elragadott képviselők száma az első ülészakánál elhunytakkal együtt 18-ra rug, kik között nem csak társaikat veszítették el a képviselők, de e ház kitűnő tagjaitól, a haza nagyérdemű fiaitól fosztott meg. Legyen áldásos emléküik!

A kisorsolt 9 osztályon felül a képviselőház 10 állandó; u. m. igazoló, bíró, naplóbíró, gazdasági, számvizsgáló, kérvényi, mentelmi, pénzügyi, vasuti és könyvtári, — öt külön tárgyra vonatkozó, u. m. az egyetemi alapokat, a közös alapokat és alapítványokat megvizsgáló, a tanügyi javaslatokat megbíró, az ország elnöki határozó és az elsőfolyamodású bíróságok számát és székhelyét megállapító bizottságokban munkálkodott. Ezekon felül a főrendekkel együtt három országos bizottságban vett részt: a delegatívák, a jegybank kérdésében és a függő adósságok ellenőrzésére kiküldött bizottságokban. Az ezen bizottságok által beadott jelentések száma 152, indítvány beadott 41, határozati javaslat 48, interpellatio 94, törvényjavaslat a mult ülészakából fennmaradt 33, a jelen ülészakában beadott 55; ezekből szentesített 31, szentesítés alatt van 11, függőben van 46. Mindezen tárgyra — ide nem érve a kérvények sorjegyzekek szerinti elintézését — a képviselőház által hozott határozatoknak száma tesz 1456-ot. Névszerinti szavazás volt 40; ezek alkalmával a szavazásra felhívottaknak legnagyobb száma volt 434, legkisebb száma 403; a távollevő képviselők legnagyobb száma volt 205, legkisebb száma 108; tehát a távollevő képviselők számának átlaga 156. A névszerinti szavazásoknál mutatózó legnagyobb többség 242, a legkisebb pedig 13.

A kormány kebelében nevezetes változások történtek. A horvátországi miniszter Bedekovics Kálmán, Horvát, Slavon és Dalmátországi bányájá vezettélvén ki, helyébe Pejacevich Péter gróf lépett. A vallás és közoktatásügyi miniszter Eötvös József fr. elhunytá után, helyébe Pauler Tivadar nevezetelt ki. A belügyminiszter Rajner Pál, gyengélkedő egészsége miatt hivatalától felmentetvén, tárczáját Tóth Vilmos vette át.

A jelen országgyűlés második ülészakájának eredményei a következők:

Az 1871. évi államköltegetéséről szóló X. törvényekkel megállapított összegek: 1) A rendes kiadásokra 149.923.961 frt, 2) A rendkívüli kiadásokra 55.099.706 frt, 3) Hitelműveleti és pénzügyi kiadásokra 55.780.505 frt, összes szükséglet 260.804.172 frt. Ezek földöze: 1) Rendes földözet 145.646.841 frt, 2) Rendkívüli földözet 42.610.526 frt, 3) Hitelműveleti földözet 54.004.443 frt, összes földözet 242.261.810 frt. A mutatózó hiány: 1) A rendes kiadásokban 4.277.120 frt, 2) A rendkívüli kiadásokban 12.489.140 frt, 3) A hitelműveleti és pénzügyi kiadásokban 1.776.062 frt, összes hiány 18.542.362 frt. Póthitelként a pénzügyi bizottság által megszavaztatni ajánlottak: 1) A határvidéki posta, távirtda és tengerészeti kiadások fedezésére a 264.400 frtyai bevétel levonása után 269.100 frt, 2) A közbiztonság helyreállítására az ország alsó vidékein működő királyi biztos és bíróságok számára 140.000 frt, 3) A horvát-slavonországi államutak fenn-tartására az 1869. előtti időkből 160.000 frt. Összesen 569.100 frt. Ezáltal a hiány mindössze felemlenek 19.114.462 frt. Kérettel meg póthitel a fumei kikötő kiépítésére: 1 millió, mely azonban a pénzügyi bizottság javaslata szerint állósított adósság után fogva földöztetni. Érdekesnek tartom itt különösen megjegyezni, miként az 1871. évi költségvetésben: 1) A közoktatási célokra 566.000 frt, 2) közlekedési célokra 1.183.697 frt, 3) Honvédelmi rendes kiadásra 1.646.120 frt, 4) Honvédelmi rendkívüli 1.152.357 frt, 5) A pénzügyminiszter által javaslatba hozott különféle beruházásokra közel 5.000.000 frt-tal több szavaztatott meg, mint 1870-ben.

A nemzetgazdaság, ipar, kereskedelem és földművelés érdemében az illető miniszter kilenc törvényjavaslatot terjesztett a képviselőház elé; a mult ülészakától pedig hat maradt függőben. Ezek közül szentesített és kihirdetett összesen négy, u. m. a Siám-, Japán- és China-államokkal kötött kereskedelmi és hajózási szerződésekről, és a Dalmátországi és szárazföldi határon át bevitt tüzifa vámmentességéről szóló törvények. Ö Felsőge elé terjesztett öt törvényjavaslat: a Spanyolországgal, a guatemalai köztársasággal kötött kereskedelmi és hajózási, valamint az észak-amerikai államokkal kötött consularis szerződésekről; továbbá a tengeri hajók közbiztonságáról és a határvidéki posta-, távirtda- és tengerészeti szolgálat költségeinek földözésére fordítandó póthitelről. Függőben maradt hat, u. m. az ipari szabályozásáról, a tizedes suly- és mérték-rendszerről, a Peru Chili, az Uruguay államokkal és az argentinai köztársasággal kötött kereskedelmi és hajózási szerződésekről szóló törvényjavaslatok.

A közmunka és közlekedés érdekében, illetőleg a vasutak, csatornák, tengeri kikötők és állami utak építése tárgyában az illető miniszter a ház elé tizenhárom törvényjavaslatot terjesztett; a mult ülészakából egy maradt függőben. Ezek közül szentesített és kihirdetett három, u. m. az 1868. XLV. t. cz. módosításáról, a pestvárosi főugrutról, az eperjes-tarnovi vasut kiépítéséről szóló törvények. Ö Felsőge elé terjesztett egy: az Austria és Szászország közötti vasuti összeköttetés kiegészítéséről szóló törvényjavaslat. A fővárosi dunarész szabályozásáról szóló törvényjavaslat érdemében pedig a szakminiszter határozatlán utasított. Függőben maradt kilenc törvényjavaslat, jelsene a Züllőben-besztercebányai vasutról, a munkács-stryi vasutról, a gómori vasuthálózat kiépítéséről, a gácsországi első magyar vasut engedély-okmányának módosításáról, a fumei pályaudvar és tengeri kikötő kiépítéséről, a horvátországi államutak kiépítésére szükséges póthitelről, a gátréndőri intézményről, a vízszabályozási társulatokról, a határvidéki és fumei-kerületi kikötőkre szükséges póthitel fedezéséről szóló törvényjavaslatok.

Az igazságszolgáltatás érdekében az illető miniszter öt törvényjavaslatot terjesztett a képviselőház elé; a mult ülészakából függőben maradt tizenhat. Ezek közül szentesített és kihirdetett négy, u. m. a bírák és bírósági hivatalnokok felelősségéről, a bírák és bírósági hivatalnokok áthelyezéséről és nyugdíjazásáról, a fumei provisorium és a volt királyi biztos költségei földözéséről, a kir. tábla itélő biráinak szaporításáról szóló törvények. Ö Felsőge elé terjesztett szentesítés végett három, u. m. a Francia-, az Olasz-, Svéd- és Norvégországgal a közbünsök kölcsönös kiadásáról szóló szerződésről becikkelyezését tárgyazó törvényjavaslatok. Függőben van tizenöt, u. m. a kir. ügyészségről, a bírósági végrehajtókról, a testi fenyték eltörléséről, a vadászati jog szabályozásáról, a békebírákról, az első folyamodású bíróságok számáról és székhelyeiről, az első folyamodású bíróságok és a kir. ügyészség költségeiről, az urbéri viszonyok végleges rendezéséről, a bérföldekről, az irtványokról, az udvartelki birtokokról, a telepítvényekről, az erdélyi részekben az arányosításról és tagosításról, a magyar földhitelezetéről és az első folyamodású bíróságok szervezéséről szóló törvényjavaslatok.

A közoktatási, népnevelési és vallásügyi tárgyban az illető miniszter a képviselőház elé terjesztett egy törvényjavaslatot; a mult ülészakából fennmaradt hat. Ezek közül csak egy szentesített: az Eszterházy-féle képtár megvételéről. Függőben maradt ismét hat: a vallás szabad gyakorlatáról, a kisdudóvádkról, a közepoktatásról, a pesti egyetemről, a kolozsvári egyetem felállításáról és az országos műgyetem újra szervezéséről szóló törvényjavaslatok.

A belügyeket illetőleg az illető miniszter be-terjesztett egy törvényjavaslatot; a mult ülészakából visszamaradt szintén egy. Tárgyaltattak, de még nem szentesítették: a községek rendezéséről és a közbiztonság megállapítására szükséges póthitelről szóló törvényjavaslatok.

A pénzügyeket illetőleg az illető miniszter be-terjesztett tizenhat törvényjavaslatot; a mult ülészakából visszamaradt négy. Ezek közül szentesített és kihirdetett tizenegy, u. m. a földadóról, a cukoradóról, a közadók kivételéről, kezeléséről és behajtásáról, a bélyeg és illetékekről, a bor- és hus-fogyasztásról, a pénzügyi törvénysszékek fenn-tartásáról, a házközösségnek Horvátországi rendezéséből származó okiratok bélyegmentességéről, az 1871. évi január 1-étől február végéig viselendő közteherről, a ház-, a jövedelem-, a személyes kereseti adókról, a dohányjövödekről, az 1871.

évi március 1-ső napjától 31-ig viselendő közteherről és az 1871. évi államköltegetéséről szóló törvények. Ö Felsőge elé terjesztett egy: a határvidék után elvállalt közös jövedelmek arányáról. Az állam-kamatbiztosítási alapokról szóló törvényjavaslat érdemében a miniszter az eddigi eljárásra utasított. Függőben maradt még négy, u. m. az államtisztviselők nyugdíjazásáról, a catasteri fölmérésről, a szabadalmazott első dunai gőzhajózási társaság jövedelem-biztosításának megszüntetéséről és a horvátországi urbéri viszonyokból eredő költségek behajtásáról szóló törvényjavaslatok.

A birodalmi és országos véderő em-lesése érdemében az illető miniszter beadott hét törvényjavaslatot. Ezek közül szentesített és kihirdetett hat, u. m. az 1871. évi ujonczutalékról, a honvédkerületek új beosztásáról, a honvéd lovas századok szaporításáról, a honvédorvosok rendszeresítéséről, a honvédzászlóalji törzsek személyzetének változtatásáról, a honvédtisztek és altisztek kiképzéséről szóló törvények. Függőben maradt egy: a hosszan szolgált altisztek közhivatalban alkalmazásáról szóló törvényjavaslat.

Vége a képviselő urak beadtak a jelen ülészak alatt három törvényjavaslatot; a mult ülészakból visszamaradt tizenkettő; függőben maradt tehát tizenöt.

Ezekben törekedtem a lefolyt második ülészaknak folyamára vonatkozó adatokat összeállítani.

Lehetett volna még részletesebb előadást készíteni, de elegendőnek tartottam a felhozottakat arra, hogy ezen ülészaknak működését ne csak a képviselőház maga, de az egész ország is egyszerre áttekinthesse, — hogy a küldők képviselőiknek nagy és nehéz feladatait megismerve, ezeknek munkáját ezek szerint méltányolhassák, ennek eredményeit ezek szerint bírálhassák. Nekem se az egyiket, se a másikat e helyről tenni nem hivatásom, annyit mégis szabad lesz megjegyezmem, miként az alkotott és munkába vett, tagadhatlanul számos és fontos törvények után még mindig igen sok teendője marad a harmadik ülészaknak, és hogy mind a kormány, mind a képviselőház részéről ernyedellen szorgalom és kifáradást nem ismerő buzgóság fog megkívántatni arra, hogy az ország csak legelőtöbb szükségének megfelelő törvények ezen az országgyűlésen meg szentesíttessenek. Ugyanazért ö cs. és apostoli kir. felsége a harmadik ülészaknak megnyitását már holnaputánra, azaz t. hó 19-ik napjára tűzte ki, melyre a t. képviselő urakat ezen-él ünnepelesen meghívni szerencsém van.

Még csak egy pár szót. (Halljuk! Halljuk!) A t. képviselőháznak irányában ezen ülészak alatt is, minden oldalról tanúsított becses bizodalma, gyarlóságaimat és gyöngye tehetségeimet istápoló böles jóakarata engem újból folytonos hála-ra köteleztek le. (Általános felkiáltások: Éljen az elnök!) Fogadják ezért képviselőtársaim meleg köszönetemet, s tartás fenn számomra ezentel is szives hajlandóságukat. Legyenek meggyőződve, hogy a mennyire tölem telik, hivatalomban tanúsítandó részrehajlatlanságom, buzgóságom és szorgalmam által törekedni fogok mindezeket jövőre is kiérdemelni.

És ezzel a fölolvastott legkegyelmesebb királyi le-irat erejénél fogva a jelen országgyűlés második ülés-zakát befejezettnek nyilvánítom, hó kebellet óhajtván, (Az elnök székéről föláll) hogy a mindenható Isten Fel-séges urunkat, királyunkat soká dicsően őrlesse! (A képviselők, a szélső baloldaliakat kivéve, fölállanak és lelkes éljenek hangoztatnak) őrlesse és családí örö-möktől környezze tartsa meg sokáig Felsőge asszonyun-ka, mélyen tisztelt királynékat, (Viharos éljenzés) vi-rágoztassa az egész királyi családot, (Éljenek) boldo-gítsa, szellemi és anyagi áldásokkal árasza el szeretett kedves hazánkat; e képviselőháznak a haza szent ügyé-vel fáradozó buzgó tagjait pedig erővel és jó egészség-gel ajándékozza meg, hogy képviselői hivatásuknak ma-gasztosságától áthatva, a haza javára sokáig éljenek!

A felolvasott kegyelmes királyi leirat a főrendek-hez át fog küldetni. Előbb azonban méltóztassanak meg-egnedni, hogy a jegyzőkönyv hitelesíttessék.

Majláth István jegyző: Olvassa a mai ülés jegyzőkönyvét.

Elnök: Ha nincs észrevétel, a jegyzőkönyv hite-lesítve van. Ezzel a második ülészak utolsó ülését be-zárom, s még egyszer magamat kegyességükbe ajánlom. Ülés vége 11 óra 30 perczkor.

A „Kol. Közl.” eredeti távsürgönye.

Feladatott Pesten máj. 20. 11 óra — p. délelőtt. Érkezett Kolozsvárra máj. 20. 12 óra — p. délbe.

Páris, máj. 19. A jóllét-bizottság tiz lapot megszüntetett, ujaknak megjelenését a harez bevégzétség betiltja, minden ezikk a szerző által alárandó; a commune elleni támadások haditör-vényszékieleg büntettetnek. A bizottság inkább felrobbantatja Párist, semhogy capituláljon.

A francia események tanulságai.

Szabadka, május 15.

Azt mondják azok, kik Franciaország jelen zilált állapotát felismerik, hogy ez államot csak a respublikai kormányforma menthetné meg;*) s mivel a tanácsadók maguk is előszeretettel viseltetnek e statusforma iránt, nyiltan amellett is agítálnak: mert tán azt vélik, hogy e kormányforma minden állam recipéje is egyszersmind.

De vajjon Franciaországot a respublikai párt megmentheti-e? E párt nem bir a respublikanus erényekkel, s a többi pártok oly erősek mint ő maga.

A jelen catastropha kezdetét az képezte, midőn könnyelműen a monarchák hibájáért más statusforma, más nem-monarchikus intézmények rögtönöztek; s midőn a megromlott dynastiával, egyszersmind a monarchiától is megváltak, s több felállítatván az I-ső császárság, majd elkövetkez-vén a restauratio és juliusi forradalom, mit 1848. és a II. császárság követett, e dynastia és kor-mányforma változtatások által régi és új dynastikus és respublikai pártok lettek megörökítve, a pártusa állandóvá tétetett, az intézmények pedig alapgyö-ker nélkül nem fejlődhetek.**)

Ezután Franciaországban nemcsak a monar-chiát lehetleníték, de a respublikát is, mivel ennek nem egy, de több dynastiával gyült meg a baja.

Mi biztosítékuk lehet tehát ma is azoknak, kik Franciaország egyedüli panaceáját a respublikai kormányformában vélik feltalálni? s kik e kormány-formát előszeretettel máshol is életbeléptethetőnek vélik?

A régi Görögország államai, Roma, s talán a modern Athene, Észak-Amerika lebeg sze-meik előtt?!

Csakhogy meg kellene gondolni Athene za-varos végét is, s hogy Amerika egymagára áll minden erősebb rivál nélkül, s amig így áll a con-tinens tulsó felén, nem is gyűlik meg baja sem mással, sem önmagával.

De nálunk Európában a monarchikus intéz-mények gyökereitől át meg átfonott e világárszben, vajjon lehetne-e korunkban tartosságot igérni, biz-tositni a respublikának?

Talán úgy mint Schveicznak és Törökországnak, melyeket, ugy a hogy, egyelőre a semlegesség, a foszthatlanság európai garantíja biztosít. Így lé-tezhetnek a francia respublika is, de csak miután előbb a többi nagy pártokat megsemmisítette. Hát ez lehetséges-e erőszak nélkül; s mivel nem, kívá-natos-e annak alkalmazása?

Vallják meg az álomlátók, rajongók, hogy szelet vetnek, és vihart artnak: mert az erőszak nem jó tanácsadó.

Erővel elnyomhatni a pártokat, de megnyerni csak idővel és észszel lehet.

Tehát többet észszel mint erővel, és azért a jobbak uralmát kell itt és ott biztosítani, kiket min-dig azon pártnál kell keresni, mely inkább a béke és törvényesség vezet.

Franciaországban a béke pártja jelenleg a versaille-i kormányán van, tehát csak ennek lehet kívánni a győzelmet. És ha a nemzet netalán a monarchiát választja, s békés lassu, de biztos ha-ladásban keresendi üdvét, bebizonyland rajta is: hogy nem a statusforma, nem a dynastia változta-tásban lehetni fel a szabadság clenodiumát, hanem abban, hogy az ösök bölcsesége által szerzett sta-tusformában, az intézmények korszerű átalakítása és fejlesztése által, kerülve a dynastia cserélgetéseket, az állam céljait nyugodtan előmozdithassuk. Mert a statusforma és dynastia változások az országot hosszú időre s mindig nagyszerű pártokra osztják, s hazájuk békéjének hosszú időre megzavarására, tán annak végveszedelmére is dolgoznak.

Nálunk nagy szerencsének nevezhetjük azt, hogy a politikai pártokat: statusforma és dynastia megváltozása kibékithetlen pártokra nem osztja.

Mert pártjaink fantaziroznak ugyan teljes el-szigeteltségről, merev personal unióról; de midőn kenyértörésre kerülne a sor, hogy azokat a szép ideákat adott alkalommal észszel vagy erővel kel-lene érvényesíteniök: szépen a phraxisnál marad-nának — mivel maig maguk sem életképesek.

*) Maga Thiers, e vén monarchista is azt vallja, hogy a respublikai kormányforma képes ma a pártokat leginkább kie-gyeztetni s így az ország megerősödésére utat nyitni. Szerk.

**) A Götha itt abban keresendő, hogy a francziák az egyeduralmi intézményeket nem fokozatosan igyekeztek szabad-élvü, alkotmányos formákba átöntenni, hanem szilárd alap nélkül próbáltak építeni s így utóvégre is beláthatlanul sokat rom-boltak. Szerk.

A vallási és nemzetiségi mindenestre figyelembe veendő pártok ugyan akadályozzák erőnk teljes kifejtését, de a statusforma s dynastia nem változása, s az enemű pártok nem léte miatt a magyar korona tekintélyét meg nem ingathatják.

Okuljunk, hazámiai a francia eseményekből, s ne induljunk olyan pártfőnökök után, kik jó szívet, de ész nélkül oly irányban vezetnek, hogy politikájuk kibékíthetetlen pártokat teremt, melyek a hazát hosszú időre megnyugodni nem hagyják, sőt lehet, el is veszejthetnek: a szép eszméktől ne vakítottassuk el magunkat, nehogy észrevétlenül a körültünk távongó örvény mélyébe zuhanjunk.

Antunovits József.

Legújabb táviratok.

Páris, május 17. Beslay, a „commune atyja“ beadta lemondását, mivel Thiers házának lerombolását nem helyezelhetette.

Versailles, május 17. A kormány elnöknek találja a területterét Lotharingiában, mely szerint Németország 40 ezer lélekkel 51 ezer hektári terület engedne át 7900 lélek által lakott 10 ezer h. területét.

Bécs, máj. 18. A szélső baloldal holnap indokolt nyilatkozatot ad be, melyben a delegationalis választásokban részt venni megtagadja.

Lemberg, máj. 18. Grocholski organuma inti az akadémiai ifjúságot, hagyjon fel a Döllingerhez intézni szándékolt felirattal, mely csak árthatna a lengyel ügynek.

Grác, máj. 18. Rechbauer osztja a német nemzeti egylet azon nézetét, hogy Galiczia teljesen kikülvönítendő Cislajthaniából.

Berlin, máj. 18. Bismarck indítványozza, hogy a hadikárpótlásból 240 mill. tallérral egy közös német rokkant alap s 40 mill. tallérral egy orsz. német hadipénztár alapíttassék. A maradék pedig a hadi költségek levonásával az ész. ném. szövetség s a déli államok közt osztassék fel.

Róma, máj. 17. A pápa távozását ismét rebesgetik s halljuk, hogy azon kérdésre, hajlandó-e Franciaország a pápának egy másodrendű város területén kijelölni, Thiers újabban Korsikát ajánlotta.

A polgárháboru Páris alatt.

A Páris előtti harcizéren a kormánycsapatok tüzésége egyre nagyobb előnyt vív ki. Legújabb hírek szerint az auteuili és versaillesi kapuk szét vannak rombolva. A szomszédos bástyák oly hevesen ágyuztatnak, hogy képtelenek a tűz viszonzására. Az Isy-erőd, melyben most szintén a hadsereg tüzésége foglalt állást, a Vannes, Grenelles és Point-du-Jour kapuk ellen intézi az ágyutüzet. Azt hirdik, hogy a kormánycsapatok előbb alá fogják aknázni a falak egy részét, mielőtt megkísérlik a döntő rohamot.

Páris belsejében korlátlan az egymás iránti bizalmatlanság, s a kölcsönös gyanúsítás. A végrehajtott bizottság, a jóléti bizottság, a központi bizottság, a commune sat. egyetlenek mind hatalmat gyakorolnak, és elfogatásokat eszközölnek.

Mindenemű összeesküvésekről és árulásokról szóló hírek nagy buzgósággal terjesztetnek. Most arról van szó, hogy a commune rendőrsége 40,000 darab háromszínű övet talált Párisban, melyek egy hirtelen felkelés esetén ismeretű jelgyanánt szolgáltak volna a rendpárt férfainak.

A „Père Duchêne“ című lap gyávaságot vet a commune tagjainak szemére, főlhívja őket, hogy utánozzák a rémuralom erélyét. „Félíték fejeteket? Mit törődünk mi fejetekkel! Lövetessék agyon és vitéssék nyaktilóra az árulókat, és meg lesz mentve a forradalom. Tehát rémuralom? Igenis, rémuralom, ti bolondok! A ki a czélt akarja, annak az eszközöket is kell akarnia, és 500 frt elegendő volna 500,000 lélek megmentésére.“ — De úgy látszik, hogy a commune nem tartja tanácsosnak követni e jakobinus tanácsot.

Máj. 13-án délután vízi útközet is történt az auteuili viaduct közelében a versaillesi és párisi ágyunaszádok között, mely utóbbiak közül egy elsüllyedt, a többiek pedig meghátráltak.

Máj. 12-én éjjel 50,000 sorkatona kelt át a Szajnan erőstésül a boulognei erődben és Billancourt-nál fekvő csapatokhoz, úgy hogy ez irányból minden perczben támadást várhatni.

Néhány párisi léghajó, melyek igen leleményes gépezettel voltak ellátva a commune proklamatióknak leszárosára, a megszálló hadak közepete esett le.

A nemzetőrök mindinkább kivonják magukat a hadi szolgálat alól. E bajon segitendő, a commune máj. 13-án csapatokkal szállatta meg mindenféle utczákat s katonaság által motoztatja meg a házakat, mindenütt lappangó hadköteleseket keresve; — egyszerűsind újabb rendeletet adott ki, mely szerint minden ép kézlábu párisi férfi 19--40 év között fegyvert fogni tartozik.

Tekintetes szerkesztő ur!

Bátor vagyok fölkérni a tekintetes szerkesztő urat alábbi soraimnak becses lapjában fölvetelére:

84,000-et tesz a lapok eddigi constatiozása után azon felnött egyének száma, kik egy bölcs és nemzeti haladásunk realizálása iránti érdekeltségről tanuskodó miniszterialis intézkedés folytán az olvasás és írás „legszébb mesterségét“ a mult téli idény alatt annyira elsajátították, miszerint az alsóbb népelem szellemföldje százados tarlóján elhittelt magvak dus csirázást mutatnak.

Azonban a már is fejlődésnek indult csirát nem lehet, mint ezt a rosz gazda teszi, saját sorsára bízni... ezt biztosítani kell és szükséges. És miként?! Nem másképp, minthogy egy újabb m. köz. ministerialis rendelet által a jövő téli munka szüneti napok alatt minden községben a községi rectorok közvetítésével a felnötteknek, tehát azoknak, kik a mult vizsgálatok alkalmával egy helyiségbea így nyilatkoztak előttem: „Mikor kezdjük meg újra a tanulást?! (és ezt 40—50 éves emberek tették), a természetből (a még folyton a nép jözan eszével incelkedő babona elüzése érdekében); a számtanból (a közgazdasági forgalomnál felmerülhető számítás hiányból eredett csalások és megcsalások teljes absorbeálása czéljából) és a történelemből egy a miveltés alsóbb stadiumán álló nép természetes felfogásához mért közoktatása czélzattassék.

A községi rectorok teendői könnyítve lennének az által: hogy minden községben tudom vannak képzelt ifjak, kik e közérdekű czél sikerítésére segédkezet nyújtanának.

Nekem szándékom a jövő téli idény alatt községi polgártársaimnak a fentnevezett tárgyakból „vasárnap felolvasásokot“ tartani; s hiszem, hogy e talán nem egészen indokolatlan tettem nem marad hazám ifju barátait közt egyedül! — Unicumnak... Ugy legyen!...

Nagy Albert,
unitár. theologus.

UJDONSÁGOK.

— A magyar keleti vaspályán nagy erőlyvel foly a munka minden irányban, névszerint Erzsébetváros-tól Medgyesig, s innen egyfelől Szeben, másfelől Balázsfalváig, alig hihető, hogy az a kevés munkás a még hátralevő munkával szeptemberig elkészülhessen. Gy.-Féhvárnál is nagyban foly a föld, sat. munka, az Om-polyatakán a marosportusihoz hasonló hidat végeztek be.

— A kolozsvári hitelbank és zálogkölesontársulat a f. hó 15-én tartott közgyűlés határozata értelmében a részvények m. évi osztaléka 20 frtban levén megállapítva, a f. évi jul. 1-én lejáró szelvényt 20 frttal, (100 frt szelvényekét 10 frttal) fogja fizetni a társulat pénztára. Kolozsvárt, majus 16-án 1871. Az igazgatóválasztmány.

— A „Zastava“ és „Narod“ a „Wehrzeitung“ gal egy határvédéki congressus mellett szólnak fel; a „Srbski-Narod“ ezt határozottan ellenzi, kijelentvén, hogy ezen útkérdés nem egyéb, mint a dualismus elleni reactionárius összeesküvés.

— A congressus ülése Karloviczon máj. 18-n délben nyitott meg, de csak 30 képviselő volt jelen. Stojkovits megnyitó beszédét a nagy közönség lelkesülten fogadta. A tárgyalások hétfőn 22-én veszik kezdetüket.

— Graef Ede honvéd tábornok és kerületi parancsnok f. hó 16-án Brassóba érkezett az ottani honvédiskolát megsejmelendő.

— Gyulafejérvárról írják máj. 15-ről. Az itteni pénzverde, mely 1712—15-ben állítottat fel, ma fejezte be működését, ma verték az utolsó 10 krosokat. Mikor történet meg Körmöczre az átköltözés, még bizonytalan, valószínűleg a jövő hónapban. 1871 folytán veretett itt 20 és 10 frankos aanyokban, 1 frtos ezüst és 10 kros váltópénzben összesen 1.192,569 frt 20 krt. Erdély aranytermelése 20—22 mázsa. 1870-ben állított volt fel az itteni pénzverdében Jucho bánya főmérnök 4 pénzverő gépet gőzerőre. A pénzverde itt olosó tüzelővel bírt, mert a kőszent megkapta mázsánként 9 krral. A gyulafehérvári pénzverde eddig évenként 20—25,000 forint tiszta hasznót hajtott az államnak.

— Pályázat. A honvédménház bizottmánya a Pesten építendő menház építésére ezennel nyilvános pályázatot nyit. Kik ezen épület elkészítésére vállalkozni kívánnak, felkértenek, miszerint ebbeli írásbeli ajánlataikat f. é. május hó 31-ik napjáig Vidats János bizottmányi elnök üzleti irodájában, (Pesten, 2 nyuluteza 8. sz.) beadni sziveskedjenek, hol az épület mikénti felállítás körüli részletek, valamint a felépítendő menház tervrajza is bármikor megsejmelhető. Pesten, 1871. május 10-én. A honvédménház felépítésére megbízott választmány nevében Vidats János, v. elnök.

— Tűz a templomban. Pesten az apácák templomában nagy szerencsétlenség történt. Nyolcz-kilenc éves leányokat avattak föl s áldoztatnak, midőn egyszerre a tartott gyertyák egyikétől az első áldozó leányka ruhája meggyulladt s lángra lobbant. Az apácák megijedtek, a gyerekek jajgattak, csak az épen jelenlevő Toldy Ferencz nem veszté el lélekjelenlétét s átkarolván az égő leánykát, elfojtá a lángot. A kis leánykát sebektől boritva vitték el a templomból.

— A kolozsvári „Kisegítő pénztár-egylet“ üzlet-eredménye az 1870-ik évről. Bevétele. 1 Kézpénz áthozat 1869 évről 73,623 frt 31 kr, 2 Felek betételei 1870-ik évben 1.416,996 frt 50 kr, Felek betételei utáni kőfésített kamat 101,024 frt 65 kr, Tartaléknak adott illetéke 2,314 frt 37 kr, Tartaléknak adott kamat 943 frt 35 kr, összesen 1.521,278 frt 87 kr. Kezelési bevételek: összesen 130,981 frt 69 kr. 4 Visszaíratott összes kölcsönért 6.637,743 frt 25 kr, összesen 8.363,597 frt 12 kr. Kiadás. Váltókra adott kölcsönért 6.846,230 frt 94 kr, Értékpapírokra 3,872 frt 50 kr, Egyleti házra 458 frt 66 kr, összesen 6.850,562 frt 10 kr. 2 Visszaíratott betételekért 1.215,014 frt 75 kr, Kisdődödök részére 300 frt, Segélyezésre 500 frt, összesen 1.215,814 frt 75 kr. 3 Tartaléktöke részére, Nyugdíj alap részére, Ipar tanoda részére, Jövedelmi- és házadóba, Irodai kellekerekre, Bélyegre, Tiszti fizetésekre, Választmányi és ellenőri tiszteletdíjra, Jutalom, Értékpapírra, fejjülzetésre. Betét utáni kamatokért, összesen 130,981 frt 69 kr. Pénztármaradék 1870 december 31. 166,238 frt 58 kr, összesen 8.363,597 frt 12 kr. Vagyon kimutatás. Követelések. Váltók értékében 1.755,779 frt 25 kr, Értékpapírokban 53,718 frt 85 kr, Egyleti ház 19,475 frt 31 kr, Vasszekvény és felszerelvényben 2,202 frt 33 kr, Kézpénz 1870 december 31. 166,238 frt 58 kr, összesen 1.997,414 frt 32 kr. Tartozások. 5935 tagnak követelése 1.977,702 frt 31 kr, Tartaléknak kézpénz értéke 17,509 frt 68 kr, Felszerelés érték 2,202 frt 33 kr, összesen 1.997,414 frt 32 kr. Kolozsvárt, december hó 31-én 1870. Tauffer Ferencz, igazgató. Gelch J., fő-könyvvezető. Wagner Frigyes, pénztárnok.

— Pozsonyban, május 18-án mintegy 2000 katolikus értekezletet tartott, tiltakozandó a kath. congressus határozata ellen s feliratot intézendő Döllingerhez; a haladási párt Simonyt, a klerikalis Viola K. pesti kath. kasinói tagot választotta. E fölött véres verekedés támadt s a csendet a rendőrségnek kellett helyreállítani.

— Borászati statistika. Pozsonyban Lukich Géza törvényszéki vegyész a Grassalkovits palotában több borászati felolvasást tartott, mindig nagy közönség előtt. Felolvasásaiban említette, hogy Magyarországon 1.106,300 holdnyi szőlő van, melyben 28.000,947 akó bor terem. A felolvasó a bortermelésről értekezett tüzetesen.

— Furesa halfogás. Szegeden a napokban néhány bakkancsos kövítész mosta fehérműjét a Tiszában, a vár melletti réten — more patrio sajátkezűleg. Egyszerre az egyik azon veszi észre, hogy a tisztítási műtél alá vett ruhadarabba belekapaszkodott valami, és pedig oly makacsul, hogy egymaga nem volt képes a ruhát a vízből kivonszolni. Ucczuz, nekiesnek vagy hárman s vítezi prosopopéával lesik, miféle szörnyeteg fog napvilágra kerülni az árva nadrag — vagy mit tudom én mi esoda — száron, és ime, néhány percz mulva partra jutva, előttük fiokkandozik a monstnum, mely nem volt egyéb, mint egy harminczfontos harsca. Belekapott szegény a ruhadarabba és többé nem bírta fogait kiszabadítani. Sorsa lön aztán, hogy a mosó vitézek tort ütöltek föltte s néhány pint bieskanyító mellett mutatták meg, mi a rendeltetése az alsónadrágszárral fogott harsának.

— Apró hírek. N.-Szébenben a temesvári színház operanékesnője Jankowska k. a vendégszerepel. Kistoronyon N.-Szében mellett 10 gazda leégett. A Küküllő f. hó 7-, 8- és 11-n több helyen megáradott.

— Öngyilkos katona. Tegnapelőtt délután, midőn a Budán állomásozó József főherczeg gyalogezred czéllövészetről hazafelé jött, egyszerre kivált a sorból W. önkéntes, s elmaradt 40—50 lépésnyire társaitól. A semmi roszat nem gyanító társak csakhamar egy lövése fordultak vissza, mely közelökben hangzott, de az önkéntest, ki egy lövéssel véget vetett életének, meg nem menthették. A szerencsétlen fiatal ember öngyilkossága okát nem is sejtik, némelyek azt állítják, hogy vigyázatlanságból lötte magát agyon, mi kevésbé valószínű. A véres tett elkövetése után majd egy negyed óráig élt, de felvilágosítást nem adott.

Nemzeti színház. Vasárnap, május hó 21-kén „Vik László és Ronow Ágnes.“ Eredeti tragoedia 5 felvonásban.

Árjegyzék a Kolozsvárt május hó 18-án tartott hetivásárról, (alsó a. mérő közepár.) Tisztabúza 5 frt, 90 kr. Elegybúza 4 frt. 20 kr. Rozs 3 frt. 92 kr. Árpa — frt. — kr. Zab 2 frt. 20 kr. Török búza 4 frt. — kr. Pityóka 2 frt. 50 kr. Marhahús fontja 23 kr.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Máj. 19-ről: 5% Metaliques 59.30. 5% Nemzeti kölcsön 68.85. 1860-diki államkölcsön 97.20. Bank-részvények 763. Hitelrészvények 279.40. London 125. — Ezüst 122.60. Cs. kir. arany 5.92⁵/₁₀. Napoleon 9.93.

Földterhermentesítési kötvények: Magyar 79.50. Temesi 77.75. Erdélyi 75. —. Horv.-Szlavon 84.50.

Tulajd. és felelős szerkesztő: Sándor József.

Nyiltér.)*

Nyilatkozat.

Alólirottak ezennel kinyilvánítjuk, hogy az Ugron Gáspár és Jenei Viktor urak között fennforgó becsület-ügy előttünk a mai napon lovagiasan elintéztett. Bikafalva, 1871 május 16-án. Tibád Antal, Simén György, Ű. Maurer Károly, Jánosi Mihály.

*) Az e rovat alatt megjelenő közlemények tartalmáért az aláíró felelős. Szerk.

Valódi aranyékszert, a mely roppant tökélet nyel el, most a gyakorlatis közönség nem visel többet, mert mesés olcsó árért teljes pótlékot nyújt az ujjon feltalált nemes fém!

Tamni arany!

Valódi csak itt! Valódi csak itt!

Kézzel készült, hogy az ékszer még több évi viselés után is nem változik meg, és a valódi aranytól meg nem különböztethető. Olcsó beszerzés: mindenkinek lehetséges tegyát, következő olcsó árak szabattak:

Női ékszerek.

- 1 pompás melü 80 kr. 1 fr. 1.20, 1.80, 2.50, 3.50, 4.50, 5.50, 6.50, 7.50, 8.50, 9.50, 10.50, 11.50, 12.50, 13.50, 14.50, 15.50, 16.50, 17.50, 18.50, 19.50, 20.50, 21.50, 22.50, 23.50, 24.50, 25.50, 26.50, 27.50, 28.50, 29.50, 30.50, 31.50, 32.50, 33.50, 34.50, 35.50, 36.50, 37.50, 38.50, 39.50, 40.50, 41.50, 42.50, 43.50, 44.50, 45.50, 46.50, 47.50, 48.50, 49.50, 50.50, 51.50, 52.50, 53.50, 54.50, 55.50, 56.50, 57.50, 58.50, 59.50, 60.50, 61.50, 62.50, 63.50, 64.50, 65.50, 66.50, 67.50, 68.50, 69.50, 70.50, 71.50, 72.50, 73.50, 74.50, 75.50, 76.50, 77.50, 78.50, 79.50, 80.50, 81.50, 82.50, 83.50, 84.50, 85.50, 86.50, 87.50, 88.50, 89.50, 90.50, 91.50, 92.50, 93.50, 94.50, 95.50, 96.50, 97.50, 98.50, 99.50, 100.50, 101.50, 102.50, 103.50, 104.50, 105.50, 106.50, 107.50, 108.50, 109.50, 110.50, 111.50, 112.50, 113.50, 114.50, 115.50, 116.50, 117.50, 118.50, 119.50, 120.50, 121.50, 122.50, 123.50, 124.50, 125.50, 126.50, 127.50, 128.50, 129.50, 130.50, 131.50, 132.50, 133.50, 134.50, 135.50, 136.50, 137.50, 138.50, 139.50, 140.50, 141.50, 142.50, 143.50, 144.50, 145.50, 146.50, 147.50, 148.50, 149.50, 150.50, 151.50, 152.50, 153.50, 154.50, 155.50, 156.50, 157.50, 158.50, 159.50, 160.50, 161.50, 162.50, 163.50, 164.50, 165.50, 166.50, 167.50, 168.50, 169.50, 170.50, 171.50, 172.50, 173.50, 174.50, 175.50, 176.50, 177.50, 178.50, 179.50, 180.50, 181.50, 182.50, 183.50, 184.50, 185.50, 186.50, 187.50, 188.50, 189.50, 190.50, 191.50, 192.50, 193.50, 194.50, 195.50, 196.50, 197.50, 198.50, 199.50, 200.50, 201.50, 202.50, 203.50, 204.50, 205.50, 206.50, 207.50, 208.50, 209.50, 210.50, 211.50, 212.50, 213.50, 214.50, 215.50, 216.50, 217.50, 218.50, 219.50, 220.50, 221.50, 222.50, 223.50, 224.50, 225.50, 226.50, 227.50, 228.50, 229.50, 230.50, 231.50, 232.50, 233.50, 234.50, 235.50, 236.50, 237.50, 238.50, 239.50, 240.50, 241.50, 242.50, 243.50, 244.50, 245.50, 246.50, 247.50, 248.50, 249.50, 250.50, 251.50, 252.50, 253.50, 254.50, 255.50, 256.50, 257.50, 258.50, 259.50, 260.50, 261.50, 262.50, 263.50, 264.50, 265.50, 266.50, 267.50, 268.50, 269.50, 270.50, 271.50, 272.50, 273.50, 274.50, 275.50, 276.50, 277.50, 278.50, 279.50, 280.50, 281.50, 282.50, 283.50, 284.50, 285.50, 286.50, 287.50, 288.50, 289.50, 290.50, 291.50, 292.50, 293.50, 294.50, 295.50, 296.50, 297.50, 298.50, 299.50, 300.50, 301.50, 302.50, 303.50, 304.50, 305.50, 306.50, 307.50, 308.50, 309.50, 310.50, 311.50, 312.50, 313.50, 314.50, 315.50, 316.50, 317.50, 318.50, 319.50, 320.50, 321.50, 322.50, 323.50, 324.50, 325.50, 326.50, 327.50, 328.50, 329.50, 330.50, 331.50, 332.50, 333.50, 334.50, 335.50, 336.50, 337.50, 338.50, 339.50, 340.50, 341.50, 342.50, 343.50, 344.50, 345.50, 346.50, 347.50, 348.50, 349.50, 350.50, 351.50, 352.50, 353.50, 354.50, 355.50, 356.50, 357.50, 358.50, 359.50, 360.50, 361.50, 362.50, 363.50, 364.50, 365.50, 366.50, 367.50, 368.50, 369.50, 370.50, 371.50, 372.50, 373.50, 374.50, 375.50, 376.50, 377.50, 378.50, 379.50, 380.50, 381.50, 382.50, 383.50, 384.50, 385.50, 386.50, 387.50, 388.50, 389.50, 390.50, 391.50, 392.50, 393.50, 394.50, 395.50, 396.50, 397.50, 398.50, 399.50, 400.50, 401.50, 402.50, 403.50, 404.50, 405.50, 406.50, 407.50, 408.50, 409.50, 410.50, 411.50, 412.50, 413.50, 414.50, 415.50, 416.50, 417.50, 418.50, 419.50, 420.50, 421.50, 422.50, 423.50, 424.50, 425.50, 426.50, 427.50, 428.50, 429.50, 430.50, 431.50, 432.50, 433.50, 434.50, 435.50, 436.50, 437.50, 438.50, 439.50, 440.50, 441.50, 442.50, 443.50, 444.50, 445.50, 446.50, 447.50, 448.50, 449.50, 450.50, 451.50, 452.50, 453.50, 454.50, 455.50, 456.50, 457.50, 458.50, 459.50, 460.50, 461.50, 462.50, 463.50, 464.50, 465.50, 466.50, 467.50, 468.50, 469.50, 470.50, 471.50, 472.50, 473.50, 474.50, 475.50, 476.50, 477.50, 478.50, 479.50, 480.50, 481.50, 482.50, 483.50, 484.50, 485.50, 486.50, 487.50, 488.50, 489.50, 490.50, 491.50, 492.50, 493.50, 494.50, 495.50, 496.50, 497.50, 498.50, 499.50, 500.50, 501.50, 502.50, 503.50, 504.50, 505.50, 506.50, 507.50, 508.50, 509.50, 510.50, 511.50, 512.50, 513.50, 514.50, 515.50, 516.50, 517.50, 518.50, 519.50, 520.50, 521.50, 522.50, 523.50, 524.50, 525.50, 526.50, 527.50, 528.50, 529.50, 530.50, 531.50, 532.50, 533.50, 534.50, 535.50, 536.50, 537.50, 538.50, 539.50, 540.50, 541.50, 542.50, 543.50, 544.50, 545.50, 546.50, 547.50, 548.50, 549.50, 550.50, 551.50, 552.50, 553.50, 554.50, 555.50, 556.50, 557.50, 558.50, 559.50, 560.50, 561.50, 562.50, 563.50, 564.50, 565.50, 566.50, 567.50, 568.50, 569.50, 570.50, 571.50, 572.50, 573.50, 574.50, 575.50, 576.50, 577.50, 578.50, 579.50, 580.50, 581.50, 582.50, 583.50, 584.50, 585.50, 586.50, 587.50, 588.50, 589.50, 590.50, 591.50, 592.50, 593.50, 594.50, 595.50, 596.50, 597.50, 598.50, 599.50, 600.50, 601.50, 602.50, 603.50, 604.50, 605.50, 606.50, 607.50, 608.50, 609.50, 610.50, 611.50, 612.50, 613.50, 614.50, 615.50, 616.50, 617.50, 618.50, 619.50, 620.50, 621.50, 622.50, 623.50, 624.50, 625.50, 626.50, 627.50, 628.50, 629.50, 630.50, 631.50, 632.50, 633.50, 634.50, 635.50, 636.50, 637.50, 638.50, 639.50, 640.50, 641.50, 642.50, 6